

عنوان مقاله:

ابن سینا و گودل: عدم برهان بر امتناع یا برهان بر عدم امتناع

محل انتشار:

دوفصلنامه حکمت سینوی (مشکوه النور)، دوره 18، شماره 51 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسنده:

مهدی عظیمی - استادیار گروه فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

گودل امکان فرضیه تعمیم یافته پیوستار را از رهگذر برهان بر عدم امتناع آن ثابت می کند؛ این در حالی است که بر پایه سخن ابن سینا در بند ماقبل آخر اشارات عدم برهان بر امتناع چیزی برای اثبات امکان آن بسنده است. اکنون شایسته است بپرسیم که آیا کار گودل بیهوده است؛ یا سخن ابن سینا نادرست پاسخ این جستار گزینه سوم است؛ هیچ کدام. امکان در فلسفه اسلامی دست کم هشت معنا دارد: 1- امکان عام؛ 2- امکان خاص؛ 3- امکان اخص؛ 4- امکان استقبالی؛ 5- امکان استعدادی؛ 6- امکان وقوعی؛ 7- امکان فقری؛ 8- احتمال. در سخن ابن سینا امکان به معنای احتمال است که امری ذهنی، انفسی و سوژکتیو است. و از این رو به چیزی بیش از عدم برهان بر امتناع نیاز ندارد؛ اما امکان در کلام گودل امری عینی، آفاقی، و ابژکتیو است که نیازمند برهان بر عدم امتناع است. بنابراین، نه کار گودل بیهوده است و نه سخن ابن سینا نادرست.

کلمات کلیدی:

امکان، احتمال، امتناع، گودل، ابن سینا، فرضیه پیوستار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/703528>

